

SLOVENSKI NAROD.

zhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnštvo „Slov. Naroda“.

Ob odprtji vodovoda Ljubljanskega.

Dve tisoč let je že poteklo, ko so zmagonosne rimske legije prodrle v naše pokrajine in na mesto, kjer sedaj bela Ljubljana stoji. Prišedši semkaj, spoznali so praktični Rimljani takoj, da tukajšnja voda ni pitna, da ni zdravju ugodna. Zbrali so torej blizu Podutika več studencev, katerih jeden se še dandanes „Rimski studenec“ imenuje, napejlali je v novo mesto in tako prebivalce preskrbeli s svežo, zdravo vodo.

Pod železno nogo divjih rodov, ki so preke naše dežele vrtili v solčno Italijo in nazaj, zrušilo se je rimsko mesto v prah, z mestom zrušil se je tudi rimski vodovod, ali vsaj pokvaril tako, da ni bil več za rabo. Dasi je potreba zdrave vode ostala istotako pereča, kakor za vlade Rimljanov, vendar skozi dolga stoletja ni bilo nikogar, ki bi bil skušal odpraviti ta nedostatek.

Še le 1882. l., ko je narodna stranka dobila mestno upravo v roke, začelo se je resno misliti

na vodovod in g. Ivanu Hribarju gre nepobitna zasluga, da je on to misel sprožil, in v zvezi z drugimi člani vodovodnega odseka in mestnega zbora vodno vprašanje proučeval, posvetoval se s strokovnjaki in z jekleno vstrajnostjo deloval, da je veliko to podjetje danes završeno in se bode jutri svečano odprlo.

Ogromno to delo bilo je silno težavno. Premagovati je bilo stare predsodke, prepričavati neverne Tomaže, katerih je pri vsacem novem podjetju, žal, le preveč, odstranjevati so se morala razna nasprotstva in skrbeti je bilo za pokritje dotičnih, za občino Ljubljansko razmeroma jako velikih stroškov, skrbeti pa, ko je bil vodovod sklenjen, tudi za to, da pride delo v prave roke, da bode solidno in točno završeno.

Vse to se je v polni meri doseglo. V Klečah dviga parni stroj nadanjo vodo blizu štirideset metrov globoko izpod površja in jo stiska v železne cevi, napeljene po vsem mestu. Vodovodna mreža preskrbljevala bode prebivalstvo z izvrstno, trdo vodo, služila nam bode v slučaju požara, služila za škropljenje ulic in trgov, pospeševala smotre novodobne higijene, koristila bode vsaki rodbini, vsacemu gospodinjstvu.

Zategadel je jutrnji dan za naše mesto veličasten in znamenit praznik. Z vodovodom stopila je naša metropola v kolo onih mest, katerim je na sreci napredek in fizična blaginja meščanov, z vodovodom se je pokazalo, da resna požrtvovalna volja premaga vse ovire, vodovod je, ne glede na druga dela, sijajno spričevalo sposobnosti za narodno stranko.

Prebivalstvo Ljubljansko si zatorej jutri sme čestitati in prav srčno veseliti se svečanega odprtja mestnega vodovoda. Čustvom osnovane radosti pa se pridružuj tudi čustvo hvalečnosti vsem onim gospodom, ki so to delo zasnovali, tako izborno dovršili in z njim okrasili lice naši beli Ljubljani. Tega dela se bodo radovali še pozni potomci in hvaležno se spominjali prednikov svojih, ki so jim naklonili dobroto studene, zdrave vode.

Zaradi tega je jutrnji dan zares pravi praznik za mesto naše. Zato bode jutri, kadar v solčnih žarkih zaskrbi prvi curek nad vodometom, kot simbolično znamenje odprtja, veselje zaigralo v vsa-

kem srci in s curkom vzplavale bodo kvišku iskrene želje za blaginjo našega mesta in njegovega prebivalstva. Zato kličemo mi že danes in vabimo vse meščane, da se nam pridružijo in iz polnih prs vskliknejo:

Živela bela Ljubljana!

Slava, trikratna slava, možem, ki so zasnovali in dodelali vodovod!

Delegacijsk banket.

Navada je, da slednje leto cesar dá dva banketa delegatom. Pri teh banketih se vladar razgovarja s posamičnimi delegati o političnih vprašanjih in zaradi tega so ti banketi neke posebne važnosti. Iz pogovorov vladarjevih izvemo marsikaj o namerah vlade, ker cesar kot ustavni vladar ne izraža svojega mnenja, temveč le mnenje vlade. Njegovo razgovarjanje ima biti le podpora vladni akciji, v kolikor ne izvira samo iz navadne uljudnosti.

Prvi banket bil je letos preteklo nedeljo. Pogovor s posamičnimi delegati pri tem banketu ni bil posebno zanimiv. Sukal se je o delovanju obeh delegacij. Vladar se je zahvaljeval poročevalcem za njih trud in pogovarjal o višjih potrebščinah za vojsko in o pomislekih, ki so se izražali v delegacijah proti naraščanju vojnega budžeta. Priznaval je, da so bili pomisleki opravičeni, pa pristavljaj, da se bodo morali vse težave in pomisleki premagati. Kakor mi razumemo te besede, bode prihodnje leto delegacija rada ali nerada morala privoliti nove svote za vojsko. Tega smo tudi bili preverjeni, ko je minister Bauer v delegaciji govoril o potrebnem povišanju vojne sile.

V višjih krogih nikakor neso opustili misli, da se mora povišati vojna sila; če tudi je sam ogerski ministerski predsednik v tej zadevi nekoliko ugovarjal vojnemu ministru.

S profesorjem Suessom se je cesar pogovarjal o Bosni in Hercegovini. Vladar se jako zanima za okupirani deželi, in iz tega se sme sklepati, da Bosno in Hercegovino misli obdržati vsekako Avstrija in da ti deželi na Dunaji že zmatrajo tako rekoč za sestavni del naše države. Veselilo je cesarja, da je Suess, ki je bil nasprotnik bosenski okupaciji, prišel do preverjenja, da je Avstrija v teh deželah dosegla lepib uspehov.

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Soparno je, zelo soparno. Kakor svinec tlačí nas razpaljeni vzdub, od nikoder ni svežega, oživljajočega prepíha. Na nemški meji zastavljajo nam izhod razni carinski predpisi in paragrafi, ob ruski meji stražijo na svojih čilih konjih drzni kazaki s svojimi dolgimi sulicami, proti Rumunski še neso popolnoma odstranjeni neprijetni trgovinski oblaki, sedaj pa se prepove že ščetincem prosti uhod v blaženi Magyarorszag. Dokazati morajo črno na belo, da se jih „influenza“ še ni prišla in da neso rumunske narodnosti, in še potem je veliko vprašanje, ali se jim dovoli prosti uhod v slavno domovino paprike. Gospóda v Budimpešti je namreč silno razsrjena in Maks Falk je v „Pester Lloyd“ spozabil se že tako daleč, da srbske državnike imenuje „nezrele dečake“, ki so dobili batine in sedaj brcajo z nogami in rokami.

A ne samo na meji, tudi v naši notranjosti vlada ista soparica. Mir je sicer osiguran, a baš

zaradi tega treba ga še bolj podpreti s kanoni, repetirkami in brezdimnim smodnikom, kar vse veliko „košta.“ Treba bode še nekoliko milijončkov, in ta zavest nas neljubo ščegeta na onej strani, kjer navadno hranimo svojo denarno listnico.

Kar se tiče brezdimnega smodnika imam jaz svojo sodbo. Dobro vem, da ga Trnovski gospod Andrej ni izumil, preveril sem se pa tudi, da še ni vrednu svojega imena, smodnik namreč. Dima prozročuje še vedno toliko, da se gospod Kalan v „Slovenske Matice“ odboru niti ne vidi. Gospod Andrej ima hudo smolo, trikrat je že padel pod kandidatskim križem in pri vsem naporu ni mu možno splezati na vzvišeno dostojanstvo, marveč ostati mu je na sicer nikakor neugodnem stališču kapelanskem in iz farovža oprezno gledati, kako v Trnovem in Krakovem raste vohrovit in pa peteršiljček, ki bi rad bil v vsaki juhi. Uf! soparno je, soparno!

Pri takaj soparici začuti človek že nekoliko bladu, ako se o sveži vodi le govori. In voda je predmet, o katerem se dá veliko govoriti. Pred stvarjenjem sveta bilo je vode toliko, da živ krst ni mislil na vodovod. Za očaka Noeta imeli so jo

več nego do vratu in zamerila se jim je tako močno, da so začeli takoj po vesoljnem potopu oboževati vince, vodo pa mrzeti. Pozneje pa je vode bilo vedno manj, zato so jo vedno bolj čislali in treba je bilo že vodnih tehnikov. Prvi bil je Mojzes. On je v Nilu uganjal svoje „kunšti“ in Faraonu iz reke poslal toliko golazni, da je naposled drage volje dovolil v to, da smejo židje oditi iz dežele Gosen, on jim je odprl suho pot skozi Rudeče morje in jih peljal v puščavo, kjer so se preobjeli prepelice, in kjer bi bili vsi žeje pogagali, da ni Mojzes imel čudotvorne palice, s katero je ob skalo udaril in tako otvoril studen vrec, da so si žeje gasili potomci Abrahamovi.

Mojzes, kot prvi vodni tehnik, napravil je na ta način prvi vodovod. Za njim prišla je cela vrsta posnemalcev. Že Grki so učili, da je „voda najboljša stvar“ na svetu, Rimljani pa so bili gledé vodovodov pravi mojstri, kajti znali so, koliko je vredna dobra pitna voda, in povsod, kjer so se naselili, bila je njihova prva skrb za dobro vodo. Vrednost vode jela se je vedno bolj spoznavati. Kdor ne vé, kolika dobrota je voda, ni mu treba v puščavo Saharo, dovolj bode, ako se mej pasjimi

S Tržaškim delegatom se je cesar pogovarjal o Lloyd, da se bode preustrojil v čisto avstrijski zavod, in da bode za preustrojbo treba mnogo denarja ter je tudi želeli, da se Lloydova zadeva kmalu uravna. Državno nadzorstvo pa ostane v bodoče, kakor je dosedaj, kar je vladar posebno naglašal.

Drugi delegacijski banket bil je v torek. Pri tem banketu se cesar ni mogel pogovarjati z vsemi povabljenici, ker so pogovori z nekaterimi delegati bili daljši. Naravno je, da so se pogovori največ zopet sukali o delovanju delegacij. Tudi o Lloyd se je zopet govorilo, in je cesar proti poslancu Russu naglašal, da bode temu zavodu treba večje podpore, ker ima veliko politično važnost za orijent.

Ker sta bila pri tem banketu dr. Rieger in grof Osvaľd Thun, ki pripadata glavnim osobam Dunajskih konferenc, je razumljivo, da se je pogovor sukal o češkonemški stvari. Pogovor ta nas pač ni posebno razveselil, ker se je iz njega videlo, da se Taaffejeva vlada tudi drži ponemčevalnih načel. Ko je dr. Rieger vladarja opozoril na mladočeške agitacije, je cesar opomnil, da je obžalovati, da se vznemirja narod s praznimi frazami. Vodja Staročehov je mislil, da je sedaj čas ugoden, opozoriti vladarja, kako bi se dale preprečiti mladočeške agitacije. Rekel je, da bi vlada morala kaj storiti zlasti glede notranjega uradnega jezika pri sodiščih. Odgovor vladarjev se je pa glasil, da se je pri tem ozirati na interese državne službe. Rieger je potem opozoril, da bi interesi državni pač ne bili na škodi, če se uvede češki notranji jezik pri nekaterih sodiščih na Č.škem, ko vendar v Galiciji, južni Tirolski in Dalmaciji tudi nima nemškega notranjega jezika. Cesar mu je pa odvrnil, da v Avstriji ne sme priti do tega, da bi uradniki nemški ne znali. Dr. Rieger je sedaj opozoril na Clama Martinica predlog, naj bi se srednje šole tako preustrojile, da bi se vsak učenec na srednjih šolah moral učiti obeh deželnih jezikov, ako roditelji odločno ne zahtevajo, da se oprosti tega učenja. Ko bi se gimnazije in realke tako uravnale, bi se ne bilo bati, da bi uradniki ne umeli dovolj nemščine. Cesar je zmajal z ramama, in odgovoril, da bi take preustrojbe bilo želeli, ko bi ne bilo ustavnih ovir. Proti Thunu je cesar izrekel nado, da se odnošaji na Č.škem kmalu zboljšajo. Z dr. Promberjem se je pa pogovarjal o volitvah na Moravskem. Opomnil je, da se je deželni zbor moravski odlikoval vedno s posebno zmernostjo. Dr. Promber je odgovoril, da se vzlic hudim volilnim agitacijam nadeja, da bode bodoči deželni zbor isto tako zmerno deloval.

Drugi pogovori so bili manj pomenljivi, zato je jih tukaj ne bomo navajali. Pogovor z dr. Riegrom je pa, priznati moramo, nas kar presemetil. Že dolgo nismo posebno naudušeni za grofa Taaffe vladu, a vendar si nismo mislili, da jo vodi nemški duh. Sedaj je jasno, da se je vsa sprava na Č.škem uprijaznila le Nemcem v korist. Dr. Škarde resolucija, katero je sklenil češki deželni zbor ne bode imela nobenega uspeha. Vlada hoče da se ohranijo in zagotove prednosti nemškega jezika.

dnevi malo po Krasu spreha. Prepričan se bode, kako iz srca vzeti je napis na vodnjaku v Borštu: „Gratias agat unusquisque pro beneficio aquae salientis!“

Tudi v nas se je voda vedno dostojno cenila. V narodni pesmi prepirata se vino in voda za prvenstvo:

Vino ino voda
Žlahtni dve reči,
Skoro brez nobene
Bit' mogoče ni.
Vino hoče gospod biti,
Voda se ne dá ukrotiti,
Hud prepir mej njima je.

Prepir mej njima je res hud, oba zagovarjata se izvrstno, navajata vse mogoče razloge pro et contra, bolje, nego marsikateri „ex offio“-zagovornik. Naposled pa zmaga voda in to po vsej pravici. Voda je izredna dobrot, brez katere ni moči živeti, voda je jednako važen faktor, kakor vzduh, in kakor zdrav vzduh ugodno upliva na naš organizem, tako tudi sveža, zdrava voda.

Zato tudi jaz tukaj pod črto z veseljem pozdravljam završeni vodovod Ljubljanski in srčno želim, da bi se te dobrote dolgo veselili mi, za nami pa naši potomci, vsi pa „v boljših letih, manjših grehah in v večji milosti Božji!“

V višjih krogih imajo še vedno nekake predsodbe glede slovanskih jezikov, in te predsodbe premagati popolnoma bode veliko težave. Vladni krogi so še vedno naudušeni za nemštvo. Seveda to tudi ni povsem čudno. Dolgo desetletje je imel nemški jezik veliko prednost in zaradi tega se je misel ukoreninila, da mora tako biti, da tako zahteva državni interes. Če tudi skušnja uči, da se v Dalmaciji, Galiciji in južnem Tirolskem prav lahko brez nemščine izbija vendar odločilni krogi neso za to, ko bi tudi drugod tako bilo. Zatorej bode treba vstrajnega napora in delovanja, da pride slovansčina v prav, veljavo, a naposled mora priti, ker je zmaga pravice in resnice le vprašanje časa.

„Schulverein“ in „Südmark“.

Deset let je šlo v dežel, da se je rodil nemški „Schulverein“, s katerim smo se že tolikrat bavili, in se bomo morali še mnogokrat, kajti delovanje njegovo je nam Slovencem v duševnem oziru isto tako opasno, kakor nam utegne v materialnem postati posestrima njegova zloglasna „Südmark“. Res „par nobile fratrum“ vskliknil bi človek, ko bi ti dve društvi tako globoko segajočega upliva ne imeli, da bi se človeku še zljubilo šale zbijati.

Kakor nam je jasno odkrila desetletnica nemškega šolskega društva, pri kateri so razni govorniki slikali delovanje njegovo, je sistematično germaniziranje slovanskih narodov prvi in glavni namen njegov. Omenjali smo ob svojem času, kako je govoril v Gradci nemški doktor Wolfhart ter kake gorostasne nesramnosti je spravljal na dan. Jednako govoril je tovariš njegov dr. pl. Kraus v Linzu, kateri je sicer manj nesramno a isto tako odkrito priznal germanizatorične namene društva, ter posebno poudarjal, koliko je storilo v južnih slovanskih deželah, kjer nemštvo treba braniti proti navalu slovanskemu! Mi torej navaljujemo, ko se komaj ubranjujemo vedno nevarnejemu potujčevanju našega naroda! Mi navaljujemo, če v čisto slovenskih krajih zahtevamo slovenskih šol, a se ne moremo sprijazniti z mislijo, da zaradi par naseljenih Nemcev in ponemčenih domačinov naj bi si vsi drugi morali učiti nemški. Kakor v Gradci doktor Wolfhart, tako je tudi v Linzu doktor pl. Kraus, poudarjal kot posebno zaveznico „Schulverein“ za južne pokrajine slovenske ustvarjeno „Südmark“, katero je pozdravljajal od srca, želeč jej najboljšega uspeha. Jasno je povedal, da od druge strani dela za iste smotre, ter da jedno društvo pomaga drugemu.

Zakaj da sezamo danes nazaj po teh pojavih, o katerih je bilo že deloma govorjeno v našem listu? Povod daje nam vest, da je vlada potrdila pravila za podružnico, katero je osnovala „Südmark“ za Gorenjsko z imenom „Oberkrain“. Sedež tej podružnici bode v Trzinu. Slaboglasna ta naša nemškutarska trdnjava pokazala se je zopet v žalostni luči, ter podaja zavetje sovražnikom našim. Nadejati se hočemo, da pri nas, posebno na Gorenjskem, bode „Südmark“ imela malo prilike raztezati pogubne svoje mreže, ter nam sejati luliko mej go-

renjsko naše prebivalstvo. Res, da časi so slabi, davki skoraj neznosni in vedno rastoči in da je stanje kmetovalca od dne do dne težavnejše, da mnogo posestev pride na boben, a vendar se nadejamo, da navzlic tem neprijetnim prikaznim se vendar pri nas ne bode moglo postopati tako kakor Nemci postopajo na vzhodnem Nemškem mej ubožanami poljskimi plemiči in mej ubogim zane-marjenim poljskim narodom, kjer nemška vlada germanizuje na vse pretege in z vsemi mogočimi sredstvi.

Lansko leto dovolila je namreč nemška državna vlada 100 milijonov mark za nakupovanje poljskih plemiških posestev, na katere naj bi se naseljevali samo nemški kmetje. Dosedaj izdalo se je že 25 milijonov in se je že mnogo doseglo. Nakupljenih je bilo čez 42.000 hektarov zemljišč, in prodanih in parceliranih. Na nekdanjih poljskih posestvih ustanovljenih je danes že 22 nemških vasij. Druzi 40 nemških vasij bode se ustanovilo še letos in pa drugo leto. Posebno gledalo se je pri nakupovanju poljskih posestev na take okraje, v katerih je Nemcev le malo ali so v manjšini. Tam nakupuje se najraje in se nastavljajo novi nemški prebivalci, da bi okraj tako s časom postal po večini nemšk. Če Nemci jedenkrat pridejo do večine, bodisi naravne, ali pa umetno priborjene in pridobljene, potem pa vemo, kako oni razumevajo pravico družih narodov in ravnopravnost.

Vemo, da bi naši „Schulvereinovci“ in „Südmärkari“ najraje delovali po gori navedenem pruskem receptu, ali hvala Bogu k temu jim manjkajo milijoni in pa lehkomišelnost in zapravljivo poljsko plemstvo, katero je že toliko nesreče prineslo čez obogi poljski narod. V nas ne bode jim mogoče delati tako na debelo, a tudi drobno delovanje utegne nam prinesiti mnogo škode, ako ne bomo pazni in oprezn. Pod krinko, da varujejo le nemško narodnost pred pretečim poplavo slovanskim, zabijati hoté ti pijonirji germanizacije kole za oni preklicani most, ki bi ga tako radi zgradili preko naših teles do Adrije, h kateri jih vleče neko tajno hrepenenje. Kar ne bode zmagoval „Schulverein“, ki ima nalogo ponemčevati nam slovensko našo dečo, udušiti že v mladini naši slovanstvo, ker šole morajo mu biti povsem nemške, da se mladina ne pokvari v njih, to naj pa dopolnjuje „Südmark“. Ona naj skrbi za to, da posestev slovanskih, ki bodo iz katerihkoli vzrokov na prodaj, ne bodo dobivali v roke Slovenci ali Slovani, nego, da se na njih naselijo zagrizeni Nemci, kateri bodo potem hujskali in delali proti narodu našemu, ki jih gostoljubno vsprejmlje v svojo sredo, in to tako dolgo, dokler se jim ne posreči dobiti toliko veljave in toliko upliva, kakor ga žele za dosego svojih namenov. Saj vidimo to dan za dnevom v slovenskih pokrajinah na spodnjem Štajerskem in Koroškem, kjer ima naše dobrohotno ljudstvo res jako težavno stališče, akoravno se od dne do dne bolje zaveda svojih pravic.

Zdaj pa je sovražnik razobesil germansko svojo zastavo celo že v srci Slovenije in nad Tr-

 Dalje v prilogi.

Dvestoletnica Valvasorjeve knjige „Ehre des Herzogthums Krain“.

(Dalje.)

Neka posebnost Valvasorjevega pripovedovanja obstoji v tem, da rad vpleta izreke imenitnih mož, citate starih klasikov in druge moralne sentence. Da bi povzdignil živahnost svojega razpravljanja, rabi mnogokrat primere; ki so seveda najčeseje iz prirode vzete. Tako n. pr. označuje vlado Fridrika III. s temi besedami: „Dieser tugendhafte Keyser konnte, obgleich er friedfertiges Gemüts und Namens war, während seiner Regierung so wenig des Friedens geniessen, als wie ein Fels mitten im Meere unangebrauset bleibt.“ Turke primerja Valvasor tigru, „welcher nachdem er ein Mal seine grimmige Zähne in Blut getaucht, folgender Zeit immerzu nach dergleichen düstert u lauret.“

Prav malo se je Valvasorju posrečilo etymologično razlaganje krajevni imen. Popolnoma najvno izvaja jih iz podobnih ali slično se glasečih nemških besed, n. pr. Lukovico od „gucken“, Senožeče od starih „Senonov“, Bled od „Fels“, Sonneck od „Sonne“, Gutenegg (Godnek) od „Ecke“, Ende alles Guten“ itd.

Posebna lastnost Valvasorjevega dela je, da

izvaja iz vsakega dogodka moralčno in didaktično posledico. Zgodovina naj ne pripoveduje samo, kaj se je nekaj zgodilo, nego ona naj tudi poučuje in nraštveno vzgaja. Zato je vpletel v sredo svojih poglavij moralčna premišljevanja in take vzglede, ki spodbujajo k dobremu ali pa od hudega odvračajo. Ko pripoveduje o podrth in zapuščenih gradovih, pridoda nauk, naj človek svoje stanovanja ne zida samo na drevesa, kamenje in mramor, temveč tudi na krepko, da bode mogel kedaj iz časnega bivanja priti k večnim kočam in zvezdnatim palačam, ki se ne dajo razdreti. Padeč Milote, ocenjuje Valvasor tako-le: „K visoki sreči pride se pač tudi po nepoštenih sredstvih, temeljni stebri sreče pa se morajo samo s krepostjo postaviti. Po lahko-mišljenosti in slavohlepnosti marsikdo visoko pride, ali se ne more na doseženi višini obdržati, nego se mora ponižati s tem zadovoljiti, kar mu usoda odmeri.“

Iz takih moralčnih razmotrivanj spozna se natanko Valvasorjevo mišljenje in čutenje. Pred vsem mora se poudarjati, da je bil globoko prepričan o božji previdnosti. Kneze in narode vodi božja roka ter odločuje njih usodo. „Alles, Menschen und Güter, bewegliche und unbewegliche Sachen sind ununterbrochenem Wechsel unterworfen,

žičem veje „Südmarke“ nemška trobojnica. To nam bodi svarilo! Bodimo složni in branim pogumno mladino našo proti „Schulvereinu“ posestva naša pa proti „Südmarke“ požrešnim nemškim kremp-ljem. To sta nam nevarna dva sovražnika, ker ru-jeta na videz tiho in mirno, a nam utegneta dona-sati veliko škodo, če ne bomo pobijali njihovega delovanja pri vsaki priliki in z vsemi sredstvi.

Y.

„Matica Slovenska“.

Tajnikovo poročilo o delovanju odborovem v zadnji dōbi.

(Dalje.)

Po daljšem prestanku pričela je „Matica“ izda-jati z lanskim letom počenši zopet založne knjige. Kot taka se ima smatrati Križmanova „Slovnica ita-lijanskega jezika“, katere je „Matica“ založila 1000 iztisov, da tako poravna staro književno zadevo, pri kateri se je bila že pred mnogo leti nekako obre-zala. — Da ustreže nujni potrebi, in ker je upati, da zadobi knjiga ministersko potrdilo kot šolska, dalje ker bodo troški zelo neznatni in ker je knjiga omikanim krogom sploh pristopna, založila je „Ma-tica“ letos v 500 iztisih dr. Kosovo „Vzgojeslovje“, namenjeno učiteljskem in sestavljeno strogo po za-htevanjih predpisih za šolske knjige. Tiskala jo je Miličeva tiskarna. — Druga učiteljska knjiga, ki jo je „Matica“ založila, „Lavtarjeva geometrija“, utegne prav v kratkem poiti. Odbor se bo o tem še raz-govarjal, je li in pod kakimi pogoji bi jo „Ma-tica“ vnovič založila. — Tudi gledé Pokorny-Tuško-vega „Prirodopisa rastlinstva“ in pa gledé Woldrich-Erjavčeve „Somatologije“, ki jih je bila „Matica“ založila, se ni ravno bati, da bi vsled prevelicega preostanka zastareli; v par letih namreč tudi uteg-neta poiti. Pač pa ima „Matica“ v svoji zalogi še jako mnogo Pokorny-Erjavčevega „Prirodopisa ži-valstva“.

Ker predlanskim častni nagradi iz Jurčič-Tom-šičeve ustanove nista bili izplačani obe, marveč le jedna, in sicer manjša, je odbor ponovil razpis večje nagrade z rokom do 1. novembra 1889. leta ter podaljšal rok še do 1. junija letos. To utegne „Ma-tica“ pripomoči do zanimive leposlovne knjige, ki izide po priliki ob letu kot VI. zvezek „Zabavne knjižice“. — Dobil je namreč odbor v ta namen v zadnjem času dva rokopisa, vrnil pa že prej jed-nega pisatelju, ker ni ugajal.

Precej bistvene premembe so se vršile tekom zadnjega leta v društveni književni zalogi, ki se je zdatno zmanjšala. V prvi vrsti je tu omeniti zemlje-vidov, katere je „Matica“ prepustila razven za naj-nujnejšo silo potrebnih izvodov vse, njih 7809, „Narodni Šoli“; ostalo jih je le še 235. Zaloga štela je pričetkom letošnjega leta 14.655 knjig; zmanjšala se je tedaj za 429 knjig. Prirastlo je 7000 knjig, odpadlo pa 7429, in sicer 6008 na ude, 810 knjig in pa 7790 zemljevidov vsled daril, 611 knjig (v prvi vrsti šolskih) in pa 19 zemljevidov vsled nakupa. — Odbor je namreč kot običajno po-darjal prošnjikom založne knjige starejše dōbe, ozi-rajč se v prvi vrsti na to, da so prošnjiki društveni

člani, ali da vsaj hočejo v kratkem postati. Kupo-valci založnih knjig so bili večinoma le knjigotržci, tu pa tam vender drugi posamezniki. Tudi lani pošlo je nekaj založnih knjig popolnoma, namreč mimo že omenjenih zemljevidov in pa „Nauka o telovadbi“ (II. del), kateri je „Matica“ podarila „Sokolu“, „Narodni Šoli“ in pa „Učiteljskemu dru-štvu slovenskemu“, tudi še „Koledar za leto 1867“, „Letopis za leto 1888“ in „Olikani Slovenec“. Nekaj knjig nahaja se pa le še v majhnem številu v zalogi.

V smislu odborovega, po zboru potrjenega sklepa objavlja „Matica“ v svojem „Letopisu“ dru-štveno knjižnico, razvrščeno po jezikih. V preteklih letih izgotovljeni sta bili poročili o slovenskih in hrvatskih jezikih v treh nadaljevanjih. Letos pridejo na vrsto srbske in bolgarske knjige, ki se bodo tiskale vsled odborovega sklepa v latinici. Knjižnica je pa, akoravno za „Matičine“ razmere v njenih tesnih prostorih prevelika, vender zelo pomanjkljiva, in nikakor ne dosega tega namena, kateri jej je po pravih določen. Tudi se društveni krogi zelo malo zánjo zanimljejo. Iste knjige bi donasale več du-ševne koristi, ako bi primerno popolnjvale kako drugo večjo knjižnico. — Prirastek zadnjega leta znaša 243 knjig, zvezkov, časopisov in zemljevidov; 67 po darilih, 176 po zameni od društev, s kate-rimi stoji „Matica“ v književni zvezi. Gledé jezika največ, namreč 106 ruskih, 44 slovenskih, 43 čeških, 31 hrvatskih, 7 srbskih, 4 nemške, 3 bolgarske, 3 poljske in 2 latinski. Darovalcem izrekla se je o svojem času primerna zahvala. Pri družtvih ki jej redno ne pošiljajo svojih knjig, opustila je „Matica“ zamenjavanje; na novo jih zamenjuje s tukajšnjim „Muzealnim društvom“ in pa s „Statistiško komi-sijo mesta Prage“.

Veliko opravila je imel v preteklem letu go-spoda rski odsek, ker se je bilo treba mimo običajnega vsakoletnega posla lotiti tudi bistvenih poprav v hiši, ki so prouzročile nad 1000 gld. iz-vanrednih troškov in pa 300 gld. primanjška v društvenem premoženju v primeri s predzadnjim letom. Iz tiskanega računskega sklepa je razvidno, da je imelo društvo lani 9681 gld. 66½ kr. do-hodkov in 7551 gld. 22½ kr. troškov. Glavne troške ima „Matica“ z izdavanjem društvenih knjig, lišnim davkom in popravami; glavne dohodke do-bdova od društvnikov, katerih število se veka od leta do leta. Upati je, da preseže letos 2000. Kakor razmere zadnjih let kažejo, zveka se število od jednega leta na drugo povprek za 150—200 dru-štvnikov in se je od l. 1880 sem, ko je imela „Matica“ najmanj udov, podvojilo. Nova poverje-ništa so se osnovala v zadnji dōbi za Brdo in Središče, več se jih utegne osnovati v kratkem; izvršilo se je tudi dosti sprememb. Poverjenike so menjali bodisi vsled smrti, bodisi vsled odpovedi ali preselitve prejšnjih poverjenikov: Trst, Bled, Slov. Gradec, Kamnik, Slovenska Bistrica, D. M. v Pu-ščavi, Mozirje in Celje. Močno se je pomnožilo število članov v Mariboru in Trstu. Nazadovalo ni skoraj nikjer. Precejšnji so tudi pomnožki v Ljub-ljani, Idriji, Kamniku, Tržiči, Radečah, Selcih,

Metliki, Novemestu. Št. Petru, Slovenski Bistrici, Braslovčah, Brežicah, Ljutomeru, Radgoni, Kozjem, Laškem Trgu Marenbergu, Novi Cerkvi, Ptui, Ve-liko Nedelji, Cirknem, Gorici, Beljaku, Celovci in Doberli Vesi. — Društveni dohodki so se že toli zboljšali, da je za knjige mogoče upostaviti vsako leto v proračun 4000 gld. ter da društvo lahko tudi kako drugo knjigo izdā kot založno, ne da bi s tem preveč obremenilo blagajno. Račune so pregledali, s knjigami primerjali in potrdili v lanskem občnem zboru voljeni presojevalci. Razen tega je bila bla-gajna o navzočnosti predsednika in ključarjev ne-katerikrat škontrirana in našlo se je vse v popolnem redu. — Zastanki, pasivni in aktivni, so le neznatni. — Proračun za prihodnje leto kaže nad 500 gld. prebitka. — Ptuje premoženje v oskrbi društvenega odbora, obstoji sedaj prav za prav le še iz dveh zakladov: namreč iz Jurčič-Tomšičeve ustanove za literarne namene in pa iz dr. E. H. Coste spome-nika v skupnem znesku 3881 gld. 41 kr. — Kot depozita hranijo se v društveni blagajni tudi: hran. knjižica z doneski za Bleiweisov spomenik in pa obligacija Ljubljanske čitalnice. — Društveno pre-moženje znaša 51.908 gld. 53 kr., bodisi v gotovini bodisi v hranilniških ulogah, neprimičninah, inven-tarji, ali papirjih. (Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 28. junija.

Nič kompromisa.

Volilni odbor ustavovernega veleposestva šta-jerskega je sklenil, da kompromisa ne vsprejme. Konservativni veleposestniki se sedaj volitve udele-žili ne bodo. Slovenci nemamo povoda žalovati, da se je razdrl ta kompromis. Pogajanja so se bila začela po inicijativi vlade. Taaffe je nameraval s tem kompromisom menda nemške konservativce na Štajerskem popolnoma odločiti od nas Slovencev. Če bi bili Slovenci osamljeni v deželnem zboru, bi se njih želje ložje prezirale, nego sedaj, ko jih semtertja podpirajo nemški konservativci.

Odstop vojnega ministra.

„Deutsches Volksblatt“ izvedel je, da jeseni odstopi vojni minister Bauer. Njegov naslednik bode baje poveljnik 12. voja podmaršal Szvetenay. Po imenu soditi je Szvetenay Madjar in potem bi imeli za skupne ministre same Madjare. Povod Bauero-vemu odstopu bi bilo to, da se z avstrijsko in ogersko vlado ni mogel prav sporazumeti o načrtih glede popolnjenja oboroževanja, kar se je videlo v vojnem odseku ogerske delegacije, kjer mu je nasprotoval sam ogerski ministerski predsednik.

Vnanje države.

Francosko-ruska zveza.

Dunajskemu listu se piše iz Pariza, da se francosko-ruska zveza še ni sklenila, pač pa se vrše dotična pogajanja in je pričakovati, da se sklene. V Dunajskih diplomatskih krogih pa baje še ni-česar ne vedó o teh pogajanjih.

Bolgarska nota.

Turški ministerski svet se je že posvetoval o tej noti, pa se še ni odločil, kaj bi odgovoril. Veliki vezir je pa že vnaprejšoto noto se proti bol-garskemu zastopniku izjavil, da so bolgarske za-hteve pretirane in izrekel nado, da Bolgarija sedanje

bis derjenige in seiner Herrlichkeit hervorleuchtet, von dem die Weissagung uns verapprochen, sein Königreich werde auf kein ander Volk kommen; und selbst den Fürsten dieser Welt muss der Thron in steter Ungewissheit seiner Frist zittern, weil das Ziel der Beharrlichkeit dem allein bewusst, der allein ewig beharret und dessen Jahre kein Ende nehmen.“ In če se o imenitnih uradnikih ali plemenitih ljudeh sedaj nič več ne ve, je temu uzrok, „da Bog sam včasih spomin tistih oseb zatara, ki si so pri njem mej nepravčnimi zapisani.“

Valvasor graja visoke in nizke, kneze in na-rode, ako se prav ne obnašajo. O zgodovini Ferdi-nanda III. omeni n. pr.: „Wie selig würden alle Potentaten seyn, wenn sie ihre menschliche Con-dition und Sterblichkeit vor dem König aller Kö-nige sich demüthigten. So würde mancher nicht soviel Blut-Ströme machen, noch so entsetzliche Verwüstungen anrichten.“ Isto tako graja tudi ljudsko prazno vero in pripomeni s karakterističnimi besedami: „Die Dorfredner reden so gar ungeschickt nicht, wenn sie die Schlangenzungen Teufelsnägel tituliren; nur hierin ist gefehlt, dass sie den stei-nernen und nicht vielmehr den fleischernen Schlang-Zungen solchen Namen geben; dann falsche und otterngiftige Zungen sind rechte Teufelsnägel.“

Svojo nepristranost in resnicoljubnost doka-

zuje Valvasor najbolje s tem, da si je dovolil vkljuba svoje pobožnosti in vernosti, ki nam od-seva iz pre mnogih izrazov v njegovem delu, tudi prasto besedo duhovščini nasproti. Ko je generalni vikar akvilejskega patrijarhata deželnemu glavarju kranjskemu skupno s škofom, proštom in stolnim kapitulom Ljubljanskim z izobčenjem žugal, kara Valvasor generalnega vikarja z besedami: „Geist-liche müssen um zeitlicher Angelegenheit willen nicht so hurtig herausblitzen, zumal wenn das Recht noch nicht allerdings klar und ausfündig, sondern elwas tunkel und streitig ist.“

Poleg zdravih nazorov pa izraža Valvasor včasih tako neslane pojme, da se mu ne moremo zadosti načuditi. Vsakdo, ki je Valvasorja čital, moral je ostrmeti nad veliko množino pripovedek o strahovih, čarovnicah, zagovarjanjih in zaklinja-njih, katere pisatelj z vso resnobo pripoveduje in v katere je moral tudi verovati. Nekoliko ga sicer opravičuje to, da je bil „sin svojega časa“ in da je pisal za ljudi, katere so te „kuriozne“ pripo-vedke morda še bolj zanimala, kakor resna zgodo-vina. Mnogi bi ga bili morda celo grajali, ko bi ne bil sprejel razprav o čarovnicah in strahovih. Val-vasor je bil prevzet od mystičnega in romantičnega upliva svojega časa. Vender se je Valvasor včasih povzdignil nad svoje vrstnike in skušal marsikatero

prikazen po naravnem potu pojasniti. K pripovedki, da se je nekemu dekletu pošast v podobi smrti prikazala, opomni pisatelj, da se taka domišljija pobudi le pri tistih ljudeh, ki nimajo pravega zaupanja v Boga. „Ich bin aber versichert, dass es anderat nichts, als eine falsche, kleinmüthige und wahnstüch-tige Einbildung sey, so von etlichen abergläubischen Bergleuten ihren Ursprung genommen und sich her-nach nicht nur in Teutschland, sondern im gantzen Europa ausgebreitet.“ Drugikrat navaja pripovedko, da se očitno lakko gleda, kako listje nekega ču-dežnega drevesa raste ter pripomni: „Ich halte es für einen einfältigen Wahn und die wunderliche Ordnung dieses Baumes für kein Miracul, sondern für ein Geheimniss der Natur, welche hiemit un-sern Verstand und Ansinnung übersteigt.“ Vojvodo Contarinija, ki si je dal od ciganov prorokovati bodočnost in sijajnost svojega rodu, pokara Valvasor z besedami, da ni lepo, ako se hoče tako imeniten gospod svoje sreče in blagostanja od ciganov in mazačev naučiti. Posebno značajna pa je Valvasor-jeva sodba o kamenu modrijanov: „Ich halte es für ein grösseres Arcanum, ein par zerschliessener und zerrissener Schuhe oder zerfetzte Hosen zu flicken und auszubessern, als den nimals erfundenen, noch jemals erfindlichen, noch der Natur bekannten Lapi-diem Philosophorum zu machen.“ (Konec prih.)

zmerne politike ne bode zapustila. Turški vladni krogi zmatrajo noto le bolj za volilni maneuver in mislijo, da se bode Stambulov zadovoljil, če Porta le kaj malega stori Bolgarom na ljubo, če na pr. pusti škofu Teodoziju povrniti se v Skoplje. Diplomatični krogi bolgarski noti tudi posebne važnosti ne pripisujejo.

Panica.

Bolgarski knez Ferdinand dosedaj še ni potrdil smrtne obsodbe majorja Panice in je menda tudi ne bode. Paničev svak, polkovnik Nikolajev, bode gotovo storil vse potrebne korake, da se smrtna obsodba ne potrdi. Usmrtenje Panice bi pa tudi mej vojako napravilo neugoden utis, kajti mej častniki je mnogo pristašev njegovih.

Vojaška predloga v nemškem državnem zboru.

Po precej burnej debati je nemški državni zbor vsprejel § 1. vojaške predloge odklonivši z 211 proti 228 glasom vse predlagane spremembe. Potem je vsprejel § 2. z nekaterimi resolucijami, katere je predlagal Windthorst. Te resolucije neso posebnega pomena in jih je vodja katoliškega centra le zategadel predlagal, da je mogel glasovati za predlogo, kateri se je sprva ustavljal. Vlada ni dosti oporekala tem resolucijam. Proti vojaški predlogi glasovali so svobodomiselná stranka, ljudska stranka in socialisti ter 18 članov katoliškega centra.

Nemškoangliška poravnava.

Omenili smo že, da ruski listi mislijo, da je angleškonemška poravnava ob afriških zadevah le začetek daljšim dogovorom. Da so ruski listi prav sodili, da se posneti iz nekega članka „Morning Post“, katera ima zveze z angleško vlado. Ta list pravi, da Helgoland ni plačilo za to, kar so Nemci dovolili v Afriki. Poravnava z Nemčijo se je sklenila iz mnogo važnejših ozirov. Važnej nego so ugodnosti, ki so se dosegle v Afriki, so dobri odnošaji, katerim se je napravila pot. Da so se pa dosegli taki odnošaji, morala je Anglija odstopiti Helgoland, ki za Anglijo ni imel nobene vrednosti, za Nemčijo pa ima veliko. S tem postavil je Salisbury prijateljstvo z Nemčijo na široko, trajno podlago. Anglija sedaj ni več osamljena.

Nov pruski finančni minister.

Miquela imenovati za finančnega ministra, se je davno mislilo. Sedanji cesar jako ceni tega moža. Bismarck se ga je pa vedno branil, vedoč, da Miquel ni mož, ki bi si dal le zapovedovati, temveč ima svoje prepričanje, katero si bo skušal uveljaviti. Tacih ljudi pa bivši kancelar ni maral. Govori se, da novi finančni minister misli temeljito preustrojiti vse davke. Predno je bil imenovan, je cesarju razvil program svoj in cesar se je izjavil, da mu ugaja.

Dopisi.

Iz Prage 26. junija. [Izv. dop.] Minolo soboto vršila se je v tukajšnjem češkem gledališču skušnja opernih pevcev, katero omenjamo zategadel, ker se je poleg inih v prvi vrsti odlikoval naš rojak g. Josip Trtnik. Pel je v veliko pohvalo povabljenega razumništva in v vsestransko zadovoljnost prisotnih Praških godbenih kritikov z gđ. Doubkovo duett iz „Troubadoura“ in potem „Cavatino“, kjer je posebno njegov junški tenor (z visokim C) vzbujal občno pozornost. V kratkem času svojega bivanja v Pragi dosegel je s svojo marljivostjo in veliko nadarjenostjo tolikih uspehov, da bo mogel že meseca oktobra t. l. nastopiti javno na odru češkega gledališča v Pragi. Čestitamo vrlemu rojaku ter mu želimo sijajno bodočnost na polji slovanske Talije! Zajedno moramo omeniti, da glavno zaslugo na tem, da se je mogel nadebudni slovenski pevec, g. Trtnik, tako temeljito izuriti na izbornej tukajšnji operni šoli, ima g. dr. Schmaus, predsednik „Česko-slovenskega spolka“, kateri mu je velikodušno skrbel za redno in znatno podporo ves čas njegovega šolanja, kakor sploh ta blagi gospod vedno in z upravnostjo požrtvovalnostjo skrbi za slovensko mladino, bivajočo na študijah v Pragi. Srčna zahvala torej blagodušnemu pospeševalcu češkoslovenske vzajemnosti! —k.

Iz Št. Petra na Notranjskem 26. junija. [Izv. dop.] Ne bi bil odgovarjal na dopis iz Št. Petra na Notranjskem dne 15. t. m., ko bi ne bil „Slovenec“ poročevalec s svojim dopisom tukajšnjih faranov razžalil. Tudi danes bi na poročilo v „Slovenca“ iz Št. Petra z dne 22. junija, št. 142 ne odgovoril, ako bi dopisnik zopet ne bil poročal neresnice.

Poročevalec pravi, da bi na dopis v „Slov. Narodu“ niti ne odgovarjal, a „Slovenca“ bi utegnil kdo očitati, da ima nezanesljive dopisnike. Tudi dopis z dne 22. junija je neresničen. Gospod dopisnik pravi: „Možje so se razšli brez sklepa in delavci nimajo načrta.“ Povem g. dopisniku iz bora

zastopnikov gospodarskega premoženja in vseh k tukajšnji duhovnji pripadajočih vasij le toliko, da je pet glasov proti dvema popolnoma odločilno. Torej mojstru ni treba dela po svojem načrtu nadaljevati. Ne rečem, da je g. dopisnik vedoma neresnico govoril, trditi pa se more, da je le vedno slabo poučen, ali pa išče napraviti prepir v občini.

Ako naznani gosp. dopisnik svoje ime, bi mu morda utegnili še kaj več povedati o njegovem delovanju.

Nadalje gospod dopisnik pravi: Ko bi ne dala gg. Križaj in Medica, posestnika parne žage in lesna trgovca, potrebnega lesa, bi ne bilo mogoče dela pričeti. Torej zopet Salomonova modrost. Ko bi tudi tukaj krojača ne bilo, bi g. dopisnik gotovo brez blač ne hodil. Nerazumno se mi zdi, da ima g. dopisnik to nalogo v občini, da opozoruje na jednaka dela može. Nasvetujem mu, da naj se potruži do podpisane županstva, pri katerem se bode v enakih delih dobro informiral, da ne bode potem z nepotrebnim in neresničnim poročilom v „Slovenca“ tukajšnjega ljudstva vznemiroval ter naj bo previden in naj ne pozabi na to, da kovač, ko klešč več ne rabi jih iz rok vrže. Ob enem pa tudi naznanjam, da na „Slovenca“ dopis več ne bodem odgovarjal.

Ivan Špilar,
župan.

Iz Krškega okraja 25. junija. († Janez Kaliger, nadučitelj v Šmarjeti) V nedeljo 22. t. m. popoldne umrl je po teden trajajoči, pa mučni bolezní sprejemši svetstva za umirajoče, Šmarješki nadučitelj, gosp. Janez Kaliger v 70. letu dobe svoje. Bil je najstarejši izmej učiteljstva tega okraja. Zapustil je vdovo, tudi že okolu 70 let staro, in dve še neomoženi hčerki. Jeden sin, Alojzij, je c. in kr. stotnik pri 17. pešpolku.

Prve šole obiskoval je r. Janez v Novem mestu, učiteljske pa v Idriji. Služboval je kot učitelj 37 let in sicer v Stopičah, v svojem rojstvenem kraju 9 let in v Šmarjeti nad 28 let. — Bil je tih, potrpežljiv in miren značaj, izvrsten orglavec in pevec.

Kako je bil r. Janez priljubljen tovarišem in faranom, to svedoči njegov pogreb, ki je bil v torek 24. t. m. Prišlo je bilo k pogrebu 21 tovarišev in tovarišic — 4 učitelji celó iz Novomeškega okraja — in cerkev bila je polna, dá, natlačena faranov.

Črno mašo z azistenco služil je domači gosp. župnik, kojega govor ostane nam nepozaben in je segel vsem globoko v srce. Gospoda kaplana, Šentpeterski in domači, sta azistirala. Učitelji — pevci zapeli so mu pred šolo „Blagor mu“ in pri jami „Jamica tiha“, a v cerkvi „Nad zvezdami“.

Počivaj v miru blagi tovariš — in zemljica naj ti bo lahka! — Učitelj-tovariš.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril je za popravila farne cerkve v Radečah 200 gld.

— (Črno mašo) za pokojnim cesarjem Ferdinandom služil je danes ob 10. uri v stolni cerkvi knezoškof dr. Misija. Navzočni so bili deželni predsednik baron Winkler z uradniki deželne vlade, finančnega ravnateljstva, finančne prokurature, pošte, deželni glavar dr. Poklukar, cesarski svetnik Murnik, podpredsednik trgovske zbornice Klein, deželnega sodišča predsednik Kočevar, državni pravdnik Pajk, župan Grasselli, vodje in profesorji srednjih šol, podmaršal pl. Wattek in mnogo častnikov.

— (Dnevni red slavnostni seji Ljubljanskega občinskega sveta) v nedeljo 29. dan junija letos ob 11. uri dopoldne v mestni dvorani. 1. Konečno poročilo vodovodnega odseka. 2. Volitev vodovodnega ravnateljstva obstoječega iz treh članov. Po rešenem dnevnem redu se popelje občinski svet in corpore na slavnostni prostor pri vodometu na cesarja Jožefa trgu, kjer se bode vršilo odprtje mestnega vodovoda.

— (O vodovodu.) Včeraj zvečer ob 6. uri poskusil se je prvič vodomet na cesarja Jožefa trgu v navzočnosti župana Grassellija, mestnih odbornikov, g. Smerekarja in drugih g. inženjerjev ter mnogobrojnega občinstva. Poskušalo se je več nastavkov na srednjem ejektorji, ki so v raznih figuracijah metali vodo na kvišku. Naj povolnej vtiš napravil je prvi, ki je dosegel največjo višočino. Vodni curek dvigal se je še nad streho finančnega ravnateljstva, ter je javno mnenje se izrazilo prav

povoljno o dobro uspelem delu. Drugi nastavki bili so nižji, zato pa vodo brizgali bolj na široko, posebno je splošno ugajal jeden, ki škropi vodo v podobi ciprese. Tudi stranski mali curki, ki brizgajo vodo proti srednjemu, obnesli so se dobro, akoravno so se nekaterim zdeli malo pretenki v razmeri z mogočnim srednjim curkom. Reklo se nam je, da je včeraj bila le jedna okrožna cev v akciji, ker druga ni bila še popolnoma gotova. Za slovesno otvorjenje je skoro vse gotovo. Razen že omenjené jedne tribune, postavila se je njej nasproti še druga, mej njima pa je zgrajen paviljon, v katerem se bode vršilo blagoslovljenje. Na straneh paviljona sta še dva mala odra za gledalce. — Pri vodnjaku pred rotovžem se je delo tudi že do malega dovršilo in so včeraj zvečer tudi za poskušnjo že izlivali kamniti možje vodo, delini pa jo škropili kvišku. Tako se bode jutranje slovesno otvorjenja vodovoda vršilo brez vsacega zadržka po ustanovljenem programu. Po slavnostni seji, ki bode ob 11. uri v mestni dvorani, bode se vršilo slovesno otvorjenje, pri katerem bode sodelovala tudi vojaška godba. Potem pa bode ob 1. uri banket na starem strelišči. Tudi pri banketu svirala bode vojaška godba.

— (Iz Slovenjega Gradca) se nam piše: Danes, 27. t. m. bil je izvoljen, kakor se Vam je že brzojavilo, g. dr. I. Lipold, župnik v Šaleku pri Velenji, za deželnega poslanca. Volilcev došlo je 94 in dr. Lipold dobil je 50 glasov. V ostale glasove sta se delila dr. Šuc in Franjo Kovač, posestnik pri sv. Antonu na Pohorji. Čudno, da ta dva kandidata nesta prej odstopila, ker se je že pri poskusni volitvi pokazalo, da bo dr. Lipold izvoljen.

— (O volitvah na Štajerskem) dobili smo že par podrobnosti. Dosedanji poslanec doktor Šuc dobil je samo 15 glasov, posestnik Kovač 29. — Protikandidat v Ljutomeru bil je župan Farkaš, v Brežicah pa baron Moškon, ki je dobil le 8 glasov. —

— (K odprtju vodovoda.) Slavno občinstvo opozarjamo, da k jutranjemu svečanemu odprtju mestnega vodovoda ne treba ustopnic, marveč je vsacemu pristop svoboden.

— (Haus Habsburg-Lothringen) zove se v krasni 4° obliki na Dunaji izšla knjiga, katero je izdal Gavro Grünhut, ki je že izdal nekaj družin jednaci patrijotičnih del. Knjigo sestavlja je prof. Simon Franges, tiskal pa R. Spiess in Comp. na Dunaji. Ta knjiga, ki utegne biti v krasoto vsakej večji knjižnici, podaja nam v kratkih potezah zgodovino in životopisne črtice vladajoče cesarske dinastije in vseh članov habsburško-lotrinške hiše ter je namenjena — kakor pravi spisovatelj — izpolniti neko praznoto, ki se je dozdal kazala v domačem slovstvu, ter krepčati dinastični čut. Okrašena je knjiga z jako lepo izvedenimi 83 potreti vseh članov cesarske rodbine. Cena knjige je 8 goldinarjev, kar je gledé na veliko število podob, katere nam podaja, opravičeno. Priporočamo jo prijateljem jednaci slovstvenih del.

— (Gospoda Kunca knjiga „Die Zuschneidekunst“) strokovnjakom zelo ugaja. Došla nam je laskava ocena znanega veščaka J. Richterja in pismo tvrdke Mottl v Pragi, ki se tudi jako povoljno izraža. Zaradi pomankanja prostora o tem drugi pot.

— (Nov davek.) S 1. dnem julija bode po novem zakonu plačati 15 kr. davka od vsacega, v loteriji zadetega goldinarja.

— (V Črešnjici v Bohinji) obesil se je preteklo sredo gosač Jaka Žan. Zapustil je 8 nedoraslih otrok in ženo, s katero je bil v vednem prepiru, ker rada pije.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 27. junija. Danes zvečer dospel je semkaj iz Bolgarije knez Ferdinand in nastanil se v palači svoje matere, vojvodinje Klementine. Takoj po prihodu naznanil je Stambulovu srečni svoj prihod. Od tod pojde nekda v Karlove Vare.

Beligrad 27. junija. Kakor se čuje, umirovljen je rektor velike šole, Nikolajević, ker se je udeležil včerajšnjega banketa Milanu na čast.

Beligrad 27. junija. Vlada odobrila mestno posojilo v znesku desetih milijonov.

Berolin 27. junija. „National-Zeitung“ javlja: Nemško-angleška poravnava se je včeraj definitivno sklenila.

Valencija 27. junija. V provinci včeraj šest slučajev kolere, v mestu ni bilo nobenega.

Budimpešta 28. junija. Ogerska delegacija zaključila zasedanje z istimi formalnostmi, kakor včeraj avstrijska delegacija.

Beligrad 28. junija. Ker so po srbske vlade mnenji mejni stražniki zopet po krivici zavrnil srbske proizvode, naročila je vlada srbskemu konzulu v Budimpešti, da o teh slučajih obvesti ogersko vlado. Iz tega izvira vest o novem protestu Srbije.

Berolin 28. junija. „Norddeutsche“ piše: Vest, da je vojni minister Verdy du Vernois dal svojo ostavko, potrjuje se z verodostojne strani. Kot njegov naslednik imenuje se poveljnik cesarskega glavnega stanu, generalni poročnik Wittich.

London 28. junija. Trgovske zbornice deputacija izročila danes Salisburyju spomenico glede angleških interesov v vzhodni Afriki in pogajanja z Nemčijo.

Washington 28. junija. Senat vsprejel zakon, s katerim se ozemlje Wyoming proglasi za zvezno državo.

Razne vesti.

* (Knez bolgarski v nevarnosti.) Princ Ferdinand vozil se je te dni na parniku iz Ruščuka dalje po Dunavu. Nastopila je nevihta, strela je udarila v jabolko. Princ je bil le nekaj korakov od jabolke, a ga vendar strela ni poškodovala.

* (Slepa in nema pesnica.) Nedavno izšel je v Parizu zvezek pesni pod naslovom „Dans ma nuit“ (v mojej noči). Spisateljica je neka gospa Berta Galeron de Colone, žena uglednega inženjera, ki jo je vzel iz ljubezni. Predgovor temu zvezku napisala je rumunska kraljica Elisabeta, v književnosti znana pod imenom „Carmen Silva.“

* (Sprememba kožne barve.) Pokazalo se je, da Portugalci v tropičnih deželah zgubljajo svojo belo barvo, dočim se to ne opaža pri drugih narodih. Otroci portugalskih starišev, rojeni v tropičnih krajih navadno neso več tako beli, kakor njih stariši. Učenjaki menijo, da to prihaja od tod, ker Portugalcem teče po žilah mnogo afriške krvi, kajti prejšnja stoletja so se pomešali z Mavri, ki so bili prišli iz Afrike.

* (Cenzor.) V nekih novinah kritikovana je bila uprava neke dežele, pa je pisec mej drugim napisal tudi to le: „Gorje deželi, v kateri upravljajo osli.“ Minister pozval je na mah cenzorja, ker se je baje čutil prizadetega, ter ga strogo vprašal, kako je mogel dovoliti, da se tiska kaj jednacega. Cenzor pa mu odgovori popolnoma mirno: Ali bi mari bilo bolje, da sem dovolil tiskati: „Blagor deželi, v kateri upravljajo osli!“

* (Birma v ječi.) Pač redek dogodek pripetil se je nedavno v Monakovem. Dne 17. t. m. se je peljal nadškof v tamošnjo ječo, v jetniškeje kapeli imel mašo, potem pa po delil na smrt obsojenemu čevljarju Lenardu Pregareru svetstvo sv. birme.

* (Otrok z 32 popolnoma doraslimi zobmi) rodil se je v Berlinu. Zdravniki pravijo, da se še ne ve, da bi bil kdaj kak tak slučaj.

* (Fonograf — pedagog.) Pod tem naslovom prinaša „Obzor“ prav zanimivo vest, katero tu priobčimo: Fonograf je podajal v Odesi otrokom lepe opomine in nauke, kateri so marsikaterega dečka odvrnili s krivega pota. Evo, kaj je govoril ta najnovejši Edisonov izum, posnemajoč glas stare dobre matere: „Zdravo deca! Vrlo me veseli, da ste prišli sem, da se seznanite z menoj, jaz hočem koristiti vsem ljudem. Zovejo me fonograf, a ni ga glasu na zemlji, katerega bi jaz ne mogel posnemati. Zato me čaka velika bodočnost. Na žalost o meni ne znajo mnogo. Izumil me je Američan Edison. V mladosti bil je neizmerno siromašen, mnogokrat je stradal, ali zaupal je v dobrega Boga, ki nikogar ne zapusti, delal je, mučil se, marljivo se učil, pa je pospel se do svetovnega glasa, postal bogat in slaven, da bi ga smeli zavidati celo kralji. To vse dosegel je samo s tem, da se je vedno učil. Tu vidite, kako mala stvarica sem jaz, ali koliko noči prečul je Edison, predno me je izumil in završil. Tudi vas, draga deca, prosim, da se marljivo učite, kako bi postali koristni celemu človeštvu. Meni so rekli, da so mej vami lenuhi, neposlušneži, kakor n. pr. Nuta. Ali to ni lepo. Tak mladič utegne nesrečen postati. Ne dvomi, Nuta, ti odslej ne smeš več biti tak. Stojanov Toša, neče hoditi v šolo, raji pobaja okolu, no to ne sme več biti; uči se marljivo, hodi v šolo, da postaneš častit človek. Prosim vas tudi, dragi otroci, prosite svoje učitelje, da vam pripovedujejo mukopolno življenje Edisona in njegove slavne izume, bode vam koristilo mnogo.“ Čez nekoliko dni znali so vsi otroci ves životopis slavnega Američana ter sklenili, da hoté tudi oni učiti se in biti marljivi, kakor je bil Edison.

Kwizde
c. in kr. privil. restitucijski fluid
(voda za umivanje konj)
pristni se dobi samo z varstveno znamko, ki je zraven, v vseh lekarnah in droguerijah avstroogerske monarhije. — Cena gld. 1.40.
Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaji Frana Ivana Kwizde, c. in kr. avstrijskega in kraljevega rumunskega dvornega zalagatelja za živinozdravniške izdelke. (202—5)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:
27. junija.
Pri **Slonu:** Leskovic iz Idrije — Vitez Rukavina z Reke. — Kalivoda iz Kaniže. — Smerekar iz Mannheim. — Töpfer, Epstein, Plovic, Arnold, Altman, Belz, Schale z Dunaja.
Pri **Malič:** Freudenthal, Racek, Machler, Bilina, Puschenjak, Herzog, Gawlitz, Fischer, Marle z Dunaja. — Ehrlich, Ulrich, Serravallo, dr. Enekel iz Trsta. — Polak iz Beljaka. — Finger, Gözy, Zelisko iz Prage. — Ledner iz Budimpešte. — Weber iz Kaniže. — Wirstl iz Heba.
Pri **avstrijskem cesarji:** Busbach iz Cerkuice.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
27. junija	7. zjutraj	723.1 mm.	21.0° C	sl. jz.	jas.	1.00 mm.
	2. popol.	721.9 mm.	27.2° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	723.3 mm.	20.0° C	brezv.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 22.7°, za 3.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 28. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	88.55	88.65
Srebrna renta	89.05	89.30
Zlata renta	109.35	109.55
5% marona renta	101.15	101.30
Akcije narodne banke	971.—	973.—
Kreditne akcije	303.50	304.75
London	117.—	116.95
Srebro	—	—
Napol	9.31	9.31 1/2
C. kr. cekini	5.55	5.55
Nemške marke	57.47 1/2	57.40
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld. — kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	176
Ogerska zlata renta 4%	103	103
Ogerska papirna renta 5%	99	95
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	117	117
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo-avstr. banke	120	153
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	—

V vročem letnem času
se more priporočati kot najboljša in najkoristnejša (15-1)
osvežujoča in mlzna pijača,
posebno pripravna za mešanje z vinom, koktajlom in sadnimi sokovi,
GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
Ta upliva osveževalno in oživljajoče, vzbujajo slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je pravo okrepčevalno sredstvo.

Koncipijenta
in (518—1)
dobro izurjenega pisarja
vsprejme odvetnik.

Ponudbe pod „A.“ upravništvu „Slov. Naroda“.

Pozornosti vreden
stranski zaslužek,

ki se vedno večja in mnogo let traja, morejo dobiti spretni in zanesljivi osebe (dosluženi žandarmi imajo prednost), katere pridejo mnogo v dotiko z občinstvom. — Vprašanja pod: „G. S. 1890 Gradec, poste restante.“ (312—11)

Prodá se
trgovina z mešanim blagom.

Ista je na Hrvatskem, v prijetnem trgu, tik župne cerkve in ob železnici. Pogoji so zelo povoljni. Gotovine treba 500 do 1000 gld.
Pismena vprašanja pod črkami M. H., Brod Moravice, via Reka. (515—2)

Iščem za svojo notarsko pisarno
koncipijenta

ki je zveden v zapašinskih in zemljeknjižnih rečeh. Najraje bi notarskega kandidata. — Ustop od 1. dne julija t. l. naprej.

V Litiji, dne 27. junija 1890.

(516—1) **L. Svetec.**

J. Giontini-jeva
knjigarna in trgovina s papirjem v Ljubljani
priporoča nastopna dela:

Heller, Brankovits-Marsch aus slavischen Liedern für Pianoforte, 2hdt., 45 kr.
Schinzl, Koračnica od ruskih pjesama, što ih pjeva Slavjanski sa svojim sborom, za glasovir aranžirano, 60 kr., po pošti 5 kr. več.
Zakoni in ukazi za vojvodino Kranjsko, I. zvezek gld. 1.—, po pošti gld. 1.05.
dto. II. zvezek gld. 1.20, po pošti gld. 1.30.
Kosi, Narodne legende za slovensko mladino, 18 kr., po pošti 20 kr.
Rakuša, Slovensko petje v preteklih dobah, 80 kr., po pošti 85 kr.
Tolstoj, Rodbinska sreča, roman, 40 kr., po pošti 50 kr.
Valjavec, Narodne pripovjesti, gld. 1.—, po pošti gld. 1.10. (513—2)

Na najnovejši in najboljši način
umetne (1083—50)
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradskega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

Prostorna, obokana
prodajalnico

z vso pripravo in za 2000 gld. raznovrstnega svežega blaga, obokan magacin, hlev za dva konja, drvarnica, svinjaki in tri sobe za stanovanje na Bučki pri farni cerkvi, kjer ni nobene druge prodajalnice, dajeta podpisana iz proste roke na 6 let v najem. — Kdor hoče vse v najem vzeti, naj se oglasi pri

Tonetu in Ani Komljanec
na Bučki (Dolenjsko).

(512—2)

Čitaj
in čudi se!

Ker opustim podružnico svojo, dam za
samo 2 gld. 30 kr.

29

lepih stvari;

elegantno bronasto uro z dolgo pozlačeno verižico, gre točno na minute, prekrasen smodčnik, elegantno kravato za gospode, prekrasno iglo za kravate s ponarejenimi biseri, prstan iz umetnega zlata s ponarejenimi biseri,

10 finih angleških pismenih papirjev, 10 finih angleških pismenih kuvert, kaseta in jeden porabni predmet kot darilo. (448—2)

Da ne bode kdo dvomil, izjavim še jedenkrat, da ura sama štirikrat toliko velja in da vse nazaj vzamem, če to ni resnica. — Ker je zaloga sicer velika, povpraševanje pa še večje, naj vsak hiti z naročilom pri meni.

Dobi se pri
Dunajskem centralnem
ekspeditu blaga

S. BLODEK, Dunaj,
II., Nestroygasse 28.

Pošilja se proti povzetju ali predpošiljatvi zneska.

Odlikovano v Parizu 1889 z zlato državno kolajno in v Gentu 1889 s srebrno državno kolajno.
500 mark v zlatu,
če Grollich-ova obrazna oróme (Crème Grollich) ne odpravi vseh nečistosti kože, kakor: peg, ogre, ogorelosti itd. ter naredi polti svetlo bele in mladinsko čiste. — Ni nikako barvilo (Schminke). — Cena 60 kr. — Glavno razpošiljalnico ima J. Grollich v Brnu (Moravsko). — V Ljubljani ima zalogo Ed. Mahr, parfumer. (818—1)

Richter-jev
Pain-Expeller s sidrom
imajo že v največ rodlinah kot zanesljivo domače zdravilo in je zatorej vsako prsavljenje od več. Zatorej tu opominimo le za one, ki tega staropreverjenega sredstva še ne poznajo, da se Pain-Expeller s sidrom rabi z najboljšim uspehom kot bolečine lajšajoče in zdravilno utiranje pri protinu, revmatizmu, trganji po udih, bolečinah v križi, trganji na strani, živčnih bolečinah i. t. d. To domače zdravilo gotovo pomaga in je po ceni (40 in 70 kr. stekl.). Pristen je le s „sidrom“. Dobiva se v vseh lekarnah. Glavna zaloga: Dr. Richter-jeva lekarna pri Zlatem levu v Pragi. (928-16)

Izurjenega stenografa

vsprejemem takoj v svojo pisarno. Prednost ima, ki zna tudi slovensko stenografirati.

Dr. Jos. Sernee,
odvetnik v Celju.

(514—2)

Vdovec

55 let star, zdrav in trden, posestnik, mesar in krčmar v okrajih Kozje na Štajerskem, želi se oženiti s solidnim dekletom ali vdovo brez otrok, katera ima 35 do 50 let in je varna ter razume gospodinjstvo ter ima gotovine najmanj 2000 gld. — Ponudbe vsprejema, da jih dalje odpošilja, Frana Müller-ja Annoncenbureau v Ljubljani. (489—3)

KWIZDE protinski fluid

200-5) že več let preverjeno domače sredstvo in preskušeno krepčilo pred velicimi napori in po njih, dolgih marših itd. itd.

Da se izogne zamenjavanju, naj se pri kupovanju vedno zahteva Kwizdov izdelek in pazi na gorenjo varst. znamko. Cena steklenice 1 gld. a. v.

Fran Iv. Kwizda okrožna lekarna Korneuburg pri Dunaji, c. in kr. avstrijski in kr. rum. dvorni zalagatelj.

Pristen se dobiva v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Pobratimi.

Roman.

Spisal

dr. Josip Vošnjak.

Cena 1 gold. 20 kr. (s poštnino vred).

Svoji k svojim!

Veseloigra v 1 dejanju.

Spisal

dr. Josip Vošnjak.

Cena 30 kr. (s poštnino vred).

Obe knjigi dobivata se v „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani in pri knjigo-tržcih.

Zobozdravnik

doktor vsega zdravilstva, specialist za ustne in zobne bolezni

stanuje sedaj

(508—2)

Pred škofijo h. št. 20, I. nadstropje, nasproti poštni podružnici št. 1.

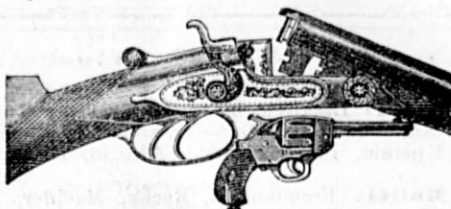
Zobne operacije z narkozo ali brez nje, ali s coccin-izvlečkom in brez bolečin. Vsakovrstne trajne plombe. — Garantovane, jako trpežne in dolgotrajne plombe v kavčuku, cementu ali srebru za zob 1 gld.; ravno tako po ceni vsakovrstne zobne operacije.

JANEZ OGRIS

puškar

(341—18)

v Borovljah na Koroškem (Ferlach in Kärnten)

priloga vsakovrstne dobre puške iz svoje delavnice. Ob enem naznanja, da tudi prenareja kresne puške na puške zadovke (Hinterlader) in prevzame druga popravila po najnižjih cenah.

Cenike s podobami dopošilja brezplačno in franko.

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepilo; ako se pa ta sok po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potom kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti, ločijo se že drugi dan neznatne luskine od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgladi na obrazu nastale gube in kožave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudočino, zajedee in druge nesnažnosti na polti. — Cena vreču z navodom vred gld. 1.50. (179—33)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO.

Najmilejše in najdobrodejnejše milo, za kožo nalahč pripravljeno, 1 komad 60 kr.

Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vsprejema W. Heun, Dunaj, X.

Lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem mestnem trgu

priloga tukaj našeta najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih skušenih domačih zdravilih. — Lekarna Trnkóczy-jeve trdke je pet, in sicer: Na Dunaji Viktor pl. Trnkóczy, V., Hundsturmstrasse 113 (tudi kemična tovarna); dr. Oton pl. Trnkóczy, III., Radeckplatz 17, in Julij pl. Trnkóczy, VII., Josefstädterstrasse 30. V Gradci (na Štajerskem) Vendelin pl. Trnkóczy. V Ljubljani Ubald pl. Trnkóczy. — P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten uspeh pri vseh boleznih v želodci in so neprekosljivo sredstvo zoper: pomankanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavobol, krč v želodci, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo.

1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

Cvet zoper trganje (Gicht)

po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. — Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem. — 1 steklenica velja 50 kr., 1 tucat 4 gld. 50 kr.

Planinski zeliščni sirup kranjski

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratobol, jetiko, prsna in pljučne bolezni. 1 steklenica 56 kr., 1 tucat 5 gld.

Kri čistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodci, jetrih in obistnih boleznih. — V skatljah à 21 kr., jeden zavoj s 6 skatljami 1 gld. 5 kr.

Zdravila za živino.

1. Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vrančnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. — Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

2. Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpnenju v boku, v križi itd., otekanju nog, mehurjih na nogah, izvinjenju, tiscenju od sedla in oprave, pri sušici itd., s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hihah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic z rabilnim navodom vred samo 4 gld. (422—2)

Vsa ta našeta zdravila se pristna dobivajo v lekarni Trnkóczy v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošilja.

Po soglasnej sodbi odličnih strokovnjakov je

koroški rimski vrelec

jako odlična zdravilna studenčnica pri vratnih, želodčnih, mehurjih in obistnih boleznih, pri kataru, hripavosti, kašljanju, posebno za otroke, poleg tega pa tudi (481—3)

jako fina namizna voda

s posebno dobrim okusom, brez vseh organskih in želodcev otežujočih primesi.

Glavna zaloga v Ljubljani pri M. E. Supan-u; prodajajo ga nadalje: M. Kastner in J. Klauer; v Kranju: F. Dollenz; v Logateci: J. Tolazzi.

Prva Brnska manufakturna razpošiljalnica

BERNHARD TICHŮ, BRNO,

Zelny trh št. 18

razpošilja po poštnem povzetju:

(267—13)

Raje Crepe čista volna, dvojno širok, 10 metrov gld. 5.—.	Domače platno 1 kos 30 vatl. 1/4 gl. 4.50. 1 kos 30 vatl. 3/4 gl. 5.50.	Garnitura iz ripsa obstoječa iz 2 posteljnih pregrinjali in z namiznega prta s svil. resami, gl. 4.—.	Ženske srajce iz šifona in platna, s fino vezeninom, 3 kom. gld. 2.50.
Nouveautés v blagu za žensko obleko modno progasto in križasto, dvojno široko, 10 metrov gld. 8.—.	King tkanina boljša nego platno, 1 kos 30 vatlov 3/4 gl. 6.—.	Tuniške portières za jedno okno, kompletno, dva dela, gld. 3.50.	Ženske srajce iz močnega platna, z zobčastim obšivom, 6 komadov gld. 3.25.
Pisano praktično blago za domačo obleko, 10 metrov gld. 4.—.	Chiffon 1 kos 30 vatl., la. gl. 5.50, najboljše baže gld. 6.50.	Garnitura iz jute 2 posteljni pregrinjali in 1 mizni prt z resami, gl. 3.50.	Moške srajce lastni izdelek, bele ali barvaste, 1 kos la. gl. 1.80, la. gl. 1.20.
Gladkobarvasto modno blago v vseh novih barvah, dvojno široko, 10 metrov gld. 5.—.	Canevas 1 kos 30 vatl. la. gl. 4.80. 1 k. 30 vatl. rudeč gl. 5.20.	Zastor iz jute turški uzorec, kompletni zastor gld. 2.30.	Delavske srajce iz Rumburškega oxforda, kompletno velike, 3 komadi gld. 2.—.
Chevron novovrstno, progasto blago, dvojno široko, 10 metrov gld. 5.50.	Prejnat canevas 1 kos 30 vatlov, la. in rudeč, gld. 6.—.	Holandski ostanki posobnih preprog 10—12 metrov dolgi, ostanki gld. 3.60.	Normalne srajce kompletne, velike, 1 kom. gld. 1.50.
Trinitnik dobre baže, 10 metrov gld. 2.80.	Oxford ki se sme prati, dobre baže, 1 kos 30 vatlov gld. 4.50.	Novejši francoski DOILS ki se sme prati, prekrasen počrk, 10 metrov gl. 3.50.	Normalne hlače kompletne, velike, 1 kom. gld. 1.50.
Črni terno saksonski fabrikat, dvojno širok, 10 metrov gld. 4.50.	Zephir za srajce najboljše in najpriporočljivejše, 1 k. 30 vatl. gl. 6.50.	Platnene rjuhe brez šiva, dobro domače platno, 3 kom. gld. 3.50.	Letno ogrinjalo 3/4 dolgo, gld. 1.20.
	Raje Rips v vseh barvah, 10 metrov gld. 3.50.	Platnene Java-brisače z vzornimi resami, 6 komadov gld. 2.10.	Šabraka najboljši izdelek, 190 cm. dolga, 130 cm. šir., gl. 1.50.
	Boston ki se sme prati, najnovejši počrk, 10 metrov gl. 3.—.		Cesarskorumena fjakarska šabraka 1 kom. gld. 2.50.

Uzorci zastonj in franko. — Ilustrovani modni časnik „BRÜNER NEUHEITEN“ zastonj in franko.

Glavna zaloga vsakovrstnih rudninskih vod in studenčnih proizvodov

PETRU LASSNIK-u v Ljubljani.

Tiskovine o studenčnicah in brošure zastoj.

Trgovina z železnino ALBINA C. AHČINA

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8
ima vedno bogato zalogo

stavbinskega orodja:

lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela, okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, zapahov, žeblov iz drota, vijakov, železa, pleha, drota, mesinga, bakra, kositarja, cinka, naklov, precepov z vijakom (šraubstokov) ter vrtnih strojev za klučarje in kovače, kladov, sveder, obličev, pil in dlet, kakor tudi dinamita, užigalnih vrvic in kapi.

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink in svinec
kupi se vedno po najvišjih cenah. (77-16)

Izvrstno pivo prve Graške delniške pivovarne

poprej SCHREINER & sinovi

združeni pivovarni

(103-19)

Schreiner v Gradci & Hold v Puntigamu

prodaja po tovarniški ceni

zaloga v Ljubljani

Kolodvorske ulice 24 M. ZOPPITSCH Kolodvorske ulice 24

Za čas stavbe

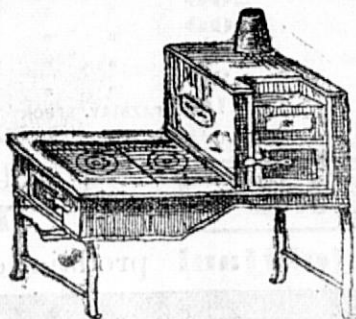
priloga

ANDREJA DRUŠKOVIČA.

Mestni trg št. 10 trgovina z železnino Mestni trg št. 10

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena šteditna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove. (9-30)

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene brane in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengfelder Gyps) za guojenje polja.

Jedina tapecirarska kupčija v Ljubljani.

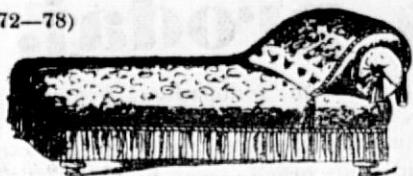
Tapecirar
in dekoratör.

ANTON OBREZA

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Tapecirar
in dekoratör.

(72-78)

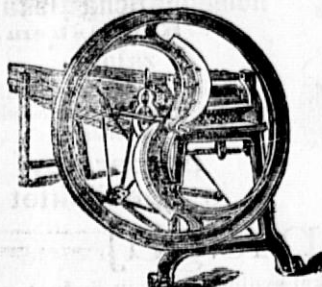

priloga okusno in trdno narejene žimnice, modroce na peresih, divane, stole, otomane, garniture za salone, jedilne sobe in spalnice; dekoracije za sobe, dvorane in cerkve. — Moje delo in blago, katero rabim, je priznано dobro in brezhibno, kar gotovo pričča moja razstava v Rudolfinumu, in stojim z ozirom na nizke cene izven konkurence. — Priporočam pa vsem resnim kupcem, da zahtevajo moj ilustrirani cenik in uzorce blaga, kar razpošiljam zastoj in franko.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Olivne stiskalnice in olivni mlini
Vinske in sadne stiskalnice
Grozni mlini in sadni mlini

najnoveje konstruirane v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice, gepli, robkalnice za turšico, sejalnice, plugi itd.

Avtomatične klajne stiskalnice.

Peronspera-aparati.

Priprave za sušenje sadja in zelenjave.

Rezilnice za krmo v največji izbiri, izvrstno narejene, po najnižji tovarniški ceni.

IG. HELLER (233-9)

WIEN, Praterstrasse Nr. 78, WIEN.

Katalogi in vsakršna pojasnila na zahtevanje zastoj in franko.

Prekupcem najugodnejši pogoji.

Sposobni zastopniki se iščejo in dobro plačajo.

Hitra in gotova pomoč boleznim v želodci in njih posledicam.

Vzdržanje zdravja

obstoji jedino v tem, da se vzdrži in pospešuje dobro prebavljenje, kajti to je glavni pogoj zdravja in telesne in duševne kreposti. Najboljše domače sredstvo, da se prebavljenje uravnava, da se pravo mešanje krvi doseže, da se odstranijo sprideni in slabi deli krvi, je uže več let splošno znani in priljubljeni

dr. Rosov zdravilni balzam.

Izdelan je iz najboljših, krepitno zdravilnih zelišč jako skrbno, upliva uspešno pri vseh težavah pri prebavljenju, osobito pri slabem apetitu, napetosti, bledenju, telesnih in želodčnih boleznih, pri krči v želodci, pri prenapolnjenosti želodca z jedmi, zaslinjenju, krvnem natoku, hemoroidah, ženskih bolečinah, pri bolečinah v čreveh, hipohondriji in melanholiji (vsled motenja prebave); isti oživlja vso delavnost prebave, napravlja kri zdravo in čisto in telesu da zopet prejšnjo moč in zdravje. Vsled tega svojega izvršnega upliva je zdaj gotovo in priznано ljudsko domače sredstvo postal in se splošno razširil.

1 steklenica 50 kr., 2 steklenici 1 gld.

Na tisoče pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Svarjenje!

Da se izogne prevari, opozarjam, da je vsaka steklenica „dr. Rosovega zdravilnega balzama“ po meni prirejena in v moder karton zavita, ima na strani napis: „Dr. Rosov zdravilni balzam iz lekarne „pri črnem orlu“ B. Fragnerja, Praga 205-3“ v nemščini, češčini, madjarščini in francoščini, na pročelju pa natisneno moje zakonito varovano varstveno znamko.

Pravi dr. Rosov zdravilni balzam

dobi se samo v glavnej zalogi

B. FRAGNER-ja, lekarna „pri črnem orlu“,
Praga, št. 205-3.

V Ljubljani: G. Piccoli, lekar; Vilj. Mayr, lekar; Ludvik Greštel, lekar; Jos. Svoboda, lekar; U. pl. Trnkoczy, lekar. V Postojini: Fr. Baccaricchio, lekar. V Kranju: K. Savnik, lekar. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar; Ferd. Haika, lekar. V Kamniku: Jos. Močnik, lekar. V Metliki: Fran Wacha, lekar. V Gorici: G. Christofaletti, lekar; A. de Gironcoli, lekar; B. Kürner, lekar; G. B. Pontoni, lekar. V Idriji: Jos. Warta, c. kr. rud. lekarna.

Vse lekarne v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega zdravilnega balzama.

Tam se tudi dobi s na tisoče zahvalnih pisem priznано:

Pražko domače mazilo

zoper bule, rane in vnetje vsake vrste.

Rabi se, če se ženam prsa unamejo ali strdijo, pri oteklinah vsake vrste, pri črvu v prstu in pri za-nohtnici, če se roko ali nogo zvije, pri morske mrtvi kosti, zoper revmatične otekline, kronično vnetje v kolnih, rokah in ledjih, zoper potne noge, pri razpokanih rokah, zoper odprte rane na nogah in na vsakem delu telesa sploh, vratne otekline.

Vse bule, otekline in utrdine ozdravi v kratkem, če se gnoji, izvleče ven ves gnoj ter v kratkem ozdravi.

V škatlicah po 25 in 35 kr.

(88-10)

SVARILLO! Ker se Praško univerzalno mazilo od več strani ponareja, opozarjam, da ga po pravem receptu le jaz izdelujem. Pristno je samo, če imajo rumene škatlice, v katerih je mazilo, nauk, kako je rabiti, na rudečem papirju tiskan v devetih jezikih in so zavite v svetlomoder karton, ki ima natisnjeno varstveno znamko.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno že zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj.

ZAKAJ

plačujete 1 gld. 50 kr. a. v. za prazne ploševinaste škatljice? — Dočim se dobiva čist, lahko raztopljev, tečen, sploh kot najboljši in najcenejši pripoznan po 3 gld. 50 kr. a. v. odprt v Ljubljani pri gospodih: J. Klauer-ji, J. Perdan-u, Jaglic-u & Leskovic-u, H. L. Wencu.

Bensdorf-ov holandski kakao

(322—11)

Mlin na prodaj.

Mlin s tremi tečaji, z 9 metrov visokim vodopadom, popolnoma nov, prostoren, s trpežno opravo, z žago, katero pa treba popraviti, s travnikom in njivami, jedno uro od železniške postaje, proda se po nizkeji ceni.

Opomba: Čestiti čitatelji se uljudno prosijo, naj bi blagovolili na ta predmet opozoriti znanca, ki bi tak kup nameravali.

Pogoji se zvedo pri Jan. Lenard-u, Reichenburg, Štajersko.

(485—3)

Beželna lekarna

v Ljubljani
Mestni trg
št. 11
L. Grečel-na
lekarja

prva in najstarejša
alopatična
in
homeopatična lekarna
na Kranjskem,
zaloga
vseh do sedaj preverjenih tu-
in inozemskih medicinsko-
farmaceutskih
preparatov
in specialitet

pri Mariji Pomagaj

priporoča se slav. občinstvu ter navaja nastopno le nekaj svojih izkušenih in že z gotovim uspehom rabljenih zdravil in specialitet, in sicer:

Sirup iz planinskih zeljšč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. — Cena steklenici 50 kr., dvanajststori 5 gld.

Francoski čaj zoper kašelj. Po originalnem receptu pripravljen jedino v mojej lekarni, staropreverjeno sredstvo zoper vse prsne bolezni, plučni katar, kašelj, hripavost, naduho in oslovski kašelj. — Cena kartonu 25 kr.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, dobé se pristne le pri meni. — Cena škatljici 21 kr., zavitku s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., 6 zavitkom 5 gld. 25 kr.

Kroglice za bledico dr. Bland-a (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). — Škatljica velja 60 kr.

Grenko vino, tudi **želodec krepčujoče vino** imenovano, iz najzdravilnejših gorjskih rastlin, izvrstno upliva pri vseh želodčnih boleznih, posebno pri pomanjkanju sili do jedij, slabem želodec, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodeca. — Steklenica z navodilom rabe velja le 80 kr.

Železnato kineško vino za prebolele, slabotne in otroke, katerim manjka krvi. — Cena 1 butelji 1 gld. 20 kr.

Francosko žganje s soljo ali brez soli, pristno francosko blago, proti revmatizmu in za oživiljenje in okrepčanje. — V steklenicah po 20, 50 kr. in 1 gld.

Maža za ozeblino, ruska, do sedaj neprekosljiva. — Cena lončku 40 kr.

Fijakarski prašek, znano in priljubljeno zdravilo proti kašlju. — Cena škatljici 25 kr.

Cvet zoper protin in revmatizem odpravi vsakršne bolečine, naj bodo akutne ali kronične. — Cena steklenici 50 kr., dvanajststori 5 gld.

Voda za čiščenje obraza, tudi **voda za pege** imenovana, ž njo se gotovo in popolnoma odpravi vsaka nečistost kože, kakor pege, žoltine, mozoli, rudeč obraz, lišaji in druge nečistosti kože. Jamči se za neškodljivost te vode. — Cena steklenici z navodilom za rabo 70 kr.

Guarana-praški, zanesljivo sredstvo zoper migreno in jednostranski glavobol. — Cena škatljici z desetimi praški 50 kr.

Tinktura za rast las, proti izpadanju las in za obnovljenje in oživiljenje rasti las. — Cena steklenici 60 kr.

Barvilo za lase, najboljšo. — Cena z navodilom za rabo 1 gld. 60 kr.

Sredstvo zoper kurja očesa za popolno odpravo kurjih očes, bradavic in trde kože. — Steklenica s čopičem in navodilom za rabo vred 40 kr., pol dvanajststori 2 gld.

Obliz za kurja očesa, „obliz za turiste“ imenovan, Luser-jev 60 kr., moj 40 kr.

Homeopatična zdravila.

Homeopatična zdravila se preskrbje v posebnej dobroti in čistosti v najtočnejšem potencevanju.

Vsa zdravila kakor tudi zmletja, stanjšanja in potencevanja so vedno sveža in z najmučnejšo skrbnostjo in natančnostjo pripravljena.

(296—9)

Restavracija hôtela „Pri Slonu“ na Dunajski cesti.

Udano podpisani javlja čestitim gostom svojim in p. n. občinstvu, da je restavracijske prostore popolno in najelegantneje prenovil in priporoča hkratu izvrstne pristne pijače svoje in svoja priznane dobrega jedila, zagotavljajoč najsolidnejšo in najtočnejšo postrežbo.

Za mnogobrojni obisk prosi z velespoštovanjem

Ivan Hafner,
restavratér.

(517—1)

Zahvala in priporočilo.

Podpisani se uljudno zahvaljujem vsem častitim gostom in obiskovalcem svoje gostilne v **Štepanji vasi** za sedanjí obisk, hkratu pa naznanjam, da sem se preselil v gostilno

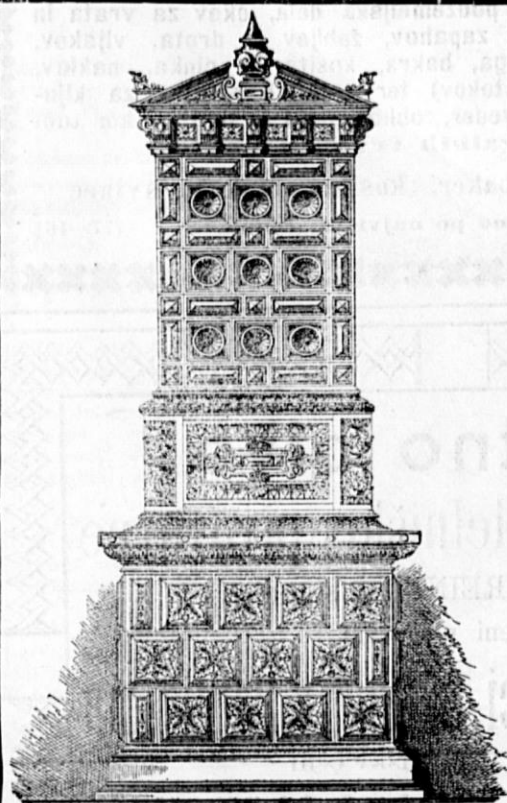
„Pri kamniti mizi“ v Spodnji Šiški.

Priporočam se slavnemu občinstvu najtočnejše, zagotavljajoč, da bodem vedno služil z izvrstno kavo, dobro jedjo in pijačo, kakor tudi s pazno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Jurij Šepetavc.

(507—2)

Fran Jevnikar

Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, ru-javo, zeleno, in slonokoščeno osteklene, ognju protivne

(257—14)

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franko.

Zastopstvo pri F. P. VIDIC-U & Comp.

Dunajske Razstave Srečke à 1 gld.

Vsaka srečka velja za obe žrebanji.

Seznam dobitkov za obe žrebanji.

(505—8)

Prvo žrebanje 14. avgusta 1890.

Drugo žrebanje 15. oktobra 1890.

I dobitok 50.000 gld. vreden

I dobitok 50.000 gld. vreden

1	5000	"	"
1	2000	"	"
1	1000	"	"
2	500	"	"
5	200	"	"
10	100	"	"
20	50	"	"
50	20	"	"
200	10	"	"
2000	5	"	"

1	5000	"	"
1	2000	"	"
1	1000	"	"
2	500	"	"
5	200	"	"
10	100	"	"
20	50	"	"
50	20	"	"
200	10	"	"
2000	5	"	"

SREČKE à 1 gld.

Uprava razstavine loterije,
Dunaj, II., rotunda.

V Ljubljani prodaja srečke C. C. MAYER.

Mineralne fasadne barve

Ludovika Christ-a, Linz ob D.

Zastopnik za Kranjsko gospod F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani.

(347—6)

so najboljši, najtrajnejši in najcenejši material za poslopja, vreme in svetloba jim ne škodujeta, kažejo lep in miren ton finejših peščenikov ter so rahle, kar se v zdravstvenem oziru ne more preceniti. Cenejšo so, kakor vse oljnate barve. — Cenik, prospekt in atesti zastonj in franko.

Zabojček za poskušnjo gld. 1.60.